

РЕШЕНИЕ

№ 4551

гр. София, 06.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 19.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **1240** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 10, ал. 6 и чл. 14а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на В. И. Г. с постоянен адрес в [населено място], [жк], [жилищен адрес] подадена чрез адв. Д. Ш., с посочен адрес за съобщения: [населено място], [улица], ет. 4-5, ап. 12, срещу Заповед № 2209-РД01-0005 от 20.01.2023 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - Л., с която във връзка с влязло в сила решение № 7004 от 22.11.2022 г. по адм. дело № 9348/2022 г. на Административен съд – София-град (АССГ), на жалбоподателката е отпусната месечна помощ за месец 09, 10, 11 и 12.2022 г., вкл. в общ размер на 900,00 лв., за три деца близнаци: Т.-И. И. Г., А.-С. И. Г. и М. И. Г., като в мотивната част на акта се отказва претендираната месечна помощ за периода след 01.01.2023 г.

Описаната заповед се обжалва като материално незаконосъобразна и нецелесъобразна. Твърди се, че същата противоречи на дадените с решението на АССГ задължителни указания по прилагане на закона, вследствие на което административният орган е постановил отново един порочен акт. Акцентираща се, че с процесната заповед е отпусната на жалбоподателката месечна помощ за отглежданите от нея три деца от 01.09.2022г. до 31.12.2022г. и незаконосъобразно е отречено социалното ѝ право за периода след 01.01.2023 г. до края на м. септември 2023 г. В тази насока се твърди, че Заповед № 2209-РД01-0005 от 20.01.2023 г. обективира отказ

за отпускане на месечна помощ за претендирания със заявление-декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003 от 21.09.2022 г. период на подпомагане. В хода на производството в становище от 03.05.2023 г. се твърди, че е налице мълчалив отказ, инкорпориран в същата заповед. Претендират се разноски. Представят се писмени бележки.

Ответникът – директорът на Дирекция "Социално подпомагане" - Л., в с.з. чрез юриконсулт С., оспорва жалбата. Тезата за законосъобразност на оспорената заповед е обоснована с настъпилото към датата на издаване на акта изменение на ЗСПД, доколкото с § 2, т. 1 от ЗИД на ЗСПД, обн. ДВ, бр. 102 от 2022 г., е отменена разпоредбата на чл. 7, ал. 9 ЗСПД, въз основа на която се претендира изплащането на месечна помощ и с регламентацията на която е мотивирано решението на АССГ при отмяната на първия отказ. Процесуалният представител на страната претендира юриконсултско възнаграждение. Допълнителни доводи излага в писмени бележки .

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността за встъпване в настоящото производство, не изпраща представител и не взема становище по жалбата. Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт и във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, приема за установено следното:

На 21.09.2022 г. жалбоподателката В. И. Г. е подала до Директора на Дирекция „Л.“ заявление-декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003 за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от ЗСПД, в което е посочила, че е неомъжена и няма съжителство с бащата на децата Т.-И. И. Г., А.-С. И. Г. и М. И. Г.. Посочила е, че отглежда сама децата.

Към заявлението са представени необходимите към преценката на помощта документи, от които се установява, че В. И. Г. работи като деловодител в Софийска градска прокуратура. Доходът ѝ за периода месец 09.2021 г. - месец 08.2022 г. съгласно удостоверение за брутен доход, издадено от СГП, е в размер на 29 005.56 лева. В този размер са включени и сумите за положения извънреден труд, СБКО и допълнително трудово възнаграждение /ДТВ/. Допълнителните трудови плащания, които жалбоподателката е получила са отразени в удостоверение, приложено на л. 24 от делото и са свързани с приетите в СГП правила. Получаването им е след преценка от административния ръководител на структурата. Съгласно представените документи брутно възнаграждение като съдебен деловодител е в размер на 2014.60 лева. Считано от 01.02.2022 г. жалбоподателката е изпълнявала временно функциите „Завеждаш служба“ съгласно допълнително сключено със СГП споразумение на основание чл. 259, ал. 1 от Кодекса на труда. Брутното ѝ трудово възнаграждение за временно заеманата от нея длъжност е в размер на 2130,80 лева, което е уговорено да ѝ бъде изплащано до 23.10.2022 г., когато се завръща титуляра на заеманата от нея длъжност.

При тези релевантни за отпускането на помощта данни, на 27.09.2022 г. е издадена Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003, с която на основание чл. 7, ал. 1. във вр. с чл. 4а ЗСПД на жалбоподателката е отказана поисканата месечна помощ за отглеждане на деца, които не са навършили 18 годишна възраст.

Заповедта е обжалвана от В. И. с доводи, че в случая неправилно са приложени посочените от административния орган разпоредби на чл. 7, ал. 1, във вр. с чл. 4а

ЗСПД, въз основа на които ѝ е отказана месечна помощ. Претендирано е прилагането на разпоредбата на чл. 7, ал. 9 ЗСПД, според която при условията на чл. 7, ал. 1 месечната помощ за деца с един жив родител се предоставя независимо от дохода на семейството в размер, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1. По иницирираното оспорване е образувано административно дело № 9348 от 2022 г. на АССГ, като с влязло в сила решение № 7004 от 22.11.2022 г. на 71 състав на съда Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003 е отменена и преписката е изпратена на органа за ново произнасяне по подаденото от В. И. Г. заявление-декларация, при спазване на указанията, дадени в мотивите на съдебния акт, а именно за съобразяване на създадената по сходни случаи практика на ЕСПЧ по прилагане на разпоредбата на чл. 7, ал. 9 ЗСПД, при безспорност на факта, че жалбоподателката отглежда сама трите си деца близнаци, и отговаря според съда не само на условията визирани в чл. 7, ал. 1 ЗСПД, но и на тези по чл. 7, ал. 6 и ал. 9 с.з.

След връщане на преписката е издадена процесната Заповед № 2209-РД01-0005 от 20.01.2023 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - Л., с която във връзка с посоченото решение № 7004 от 22.11.2022 г. на АССГ на жалбоподателката е отпусната месечна помощ за периода 01.09.2022 г. – 31.12.2022 г. в общ размер на 900 лв. за трите деца: Т.-И. И. Г., А.-С. И. Г. и М. И. Г.. Липсата на основание за изплащане на помощта след 01.01.2023 г. е мотивирано в заповедта с отмяната на чл. 7, ал. 9 ЗСПД със ЗИД на ЗСПД, обн. ДВ бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 29.12.2022 г.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 75-ти състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения 14-дневен срок, от активно легитимирано лице и при наличие на правен интерес, поради което е допустима, а разгледана по същество е основателна.

Макар и издаден от компетентен орган, оспореният акт е материално незаконосъобразен.

На първо място съдът приема, че заповедта се обжалва в частта, с която по същество е отказано отпускането на месечна помощ за трите деца близнаци за периода от 01.01.2023 г. до 31.08.2023 г., когато по аргумент от чл. 10, ал. 3 ЗСПД изтича 12 месечният период на подаденото заявление-декларация от 21.09.2022 г. Т.е. частта, в която със заповедта е отпусната месечна помощ за периода от 01.09.2022 г. до 31.12.2022 г. не се оспорва.

Не е налице твърдението от процесуалния представител на жалбоподателката мълчалив отказ. Мълчалив отказ съгласно чл. 58, ал. 1 АПК възниква тогава, когато компетентният да се произнесе с административен акт орган не стори това в предвидения срок. В конкретния случай не се касае за непроизнасяне от страна на компетентния административен орган по подадено до него искане за издаване на индивидуален административен акт. Съгласно чл. 10, ал. 4 ЗСПД и чл. 2, ал. 1 ППЗСПД социалните помощи се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице, въз основа на подадено от правоимащото лице заявление - декларация. Разпоредбата на чл. 10, ал. 5 ЗСПД изисква отказът за отпускане на семейна помощ за деца да се мотивира. По подаденото от В. Г. заявление органът се е произнесъл с изричен писмен акт (процесната заповед), с която е отпуснал исканата помощ, но е определил в ущърб на жалбоподателката крайният момент, до който тя е дължима. Именно в тази част

следва да се прецени правомерността на властническото волеизявление, което настоящият съдебен състав намира за материално незаконосъобразно. Съображенията на съда за това са следните:

По същество отказът за отпускане на месечна помощ е мотивиран с това, че разпоредбата на чл. 7, ал. 9 ЗСПД, на която се основава претендираното от И. право на помощи, не е действаща към момента на постановяване на административния акт съгласно измененията в ЗСПД - ДВ, бр. 102/2022 г., в сила от 23.12.2022 г. Но както се установи от фактическа страна, в случая началото на административното производство е поставено с подаденото от В. И. Г. на 21.09.2022 г. заявление-декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003. В него жалбоподателката е посочила, че отглежда сама децата си близнаци Т.-И. И. Г., А.-С. И. Г. и М. И. Г.. По подаденото заявление първоначално е постановена заповед за отказ, която е отменена и преписката е върната за ново произнасяне по същото това заявление вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003 от 21.09.2022 г. Последващият повторен отказ е мотивиран с настъпилата законодателна промяна в ЗСПД, като органът неправилно приема, че моментът на издаването на административния акт е относимия за признаване на заявеното субективно материално право във връзка с прилагането на ЗСПД.

Редакцията на закона преди изменението му със ЗИД на ЗСПД, ДВ, бр. 102/2022 г. допуска с разпоредбата на чл. 7, ал. 9 ЗСПД /понастоящем отменена/ месечната помощ за деца с един жив родител да се предоставя независимо от дохода на семейството в размер, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1. Установеността на тази благоприятна за жалбоподателката хипотеза на чл. 7, ал. 9 ЗСПД е в основата на решаващите мотиви на съда по адм. дело № 9348/2020г. при отмяната на първата заповед. Тази разпоредба понастоящем не съществува, но органът е следвало да съобрази, че заявителката към датата на подаване на заявлението - 21.09.2022 г., е имала право на месечна помощ по действащата тогава норма на чл. 7, ал. 9 ЗСПД. С подаването на заявлението това признато от закона право е било упражнено от жалбоподателката и за административния орган остава преценката и признаването му към момента на упражняването му - датата на подаване на заявлението-декларация. Последващата промяна в материалния закон и действието му занапред означава, че ще действа спрямо подадени заявления за в бъдеще, но няма да намери приложение по вече подадени заявления.

Няма спор, че съответствието на административния акт с материалния закон се преценява към момента на издаването му – чл. 142, ал. 1 АПК, но това не означава, че следва да бъде отречено право, възникнало и упражнено на законно основание, без това законно основание да е отречено с обратна дата от последващ закон. Разбирането на административния орган, мотивирало отказа, означава да бъде признато вид обратно действие на материалната норма, което се изразява в това законодателно по нов начин да се преуредят факти, възникнали до промяната, преди да са осъществени правата, и нещо повече, това да бъде преценявано и към момента на издаване на административния акт. Т. обратно действие е допустимо само с изрична разпоредба на закона, каквато в случая не е налице.

При това положение и доколкото разрешаването на въпроса по същество следва да се извърши с изричен акт на административния орган на основание чл. 173, ал. 2 и чл. 174 АПК, съдът отричайки правомерността на упражнената компетентност, следва да разпореди изпращането на преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане" - Л. за ново произнасяне по заявление-декларация вх. №

ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003/21.09.2022 г. на В. Г. И., с указание, че с оглед действащата към датата на подаване на заявлението разпоредба на чл. 7, ал. 9 ЗСПД за нея са налице условията за отпускане на месечна помощ за периода от 01.01.2023 г. до 31.08.2023 г. вкл.

При този изход на спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателката следва да се присъдят своевременно претендираните чрез процесуалния ѝ представител разноски. По делото са представени пълномощно и договор за правно обслужване между В. И. Геергиева и адв. Д. Ш., в който изрично е посочено, че оказването на правната защита и съдействие по делото е безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закон за адвокатурата.

По силата на чл. 38, ал. 1 ЗА адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на материално затруднени лица, а съгласно ал. 2, в случаите на ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати.

С оглед изложеното в тежест на администрацията на ответника следва да се възложат разноски в общ размер на 510,00 лв. – 500,00 лв. дължимо на адв. Ш. адвокатско възнаграждение съгласно чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, и 10,00 лв. – държавна такса, дължима на жалбоподателката В. И. Г..

Водим от горното и на основание чл. 173, ал. 2, вр. чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 174 АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № 2209-РД01-0005 от 20.01.2023 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - Л., досежно отказа да бъде отпусната месечна помощ за три деца близнаци: Т.-И. И. Г., А.-С. И. Г. и М. И. Г., за периода 01.01.2023 г. – 31.08.2023 г. включително.

ИЗПРАЩА преписката на директора на дирекция "Социално подпомагане" - Л. за ново произнасяне по заявление-декларация на В. Г. И. с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЮ/5003/21.09.2022 г. за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от Закона за семейните помощи за деца, при спазване на дадените в мотивите на настоящото решение указания по тълкуване и прилагане на закона, и му ОПРЕДЕЛЯ седем дневен срок за произнасяне, считано от получаването на преписката.

ОСЪЖДА Дирекция "Социално Подпомагане"- Л. да заплати на адвокат Д. Ш. сумата от 500,00 /петстотин/ лева, представляващи направени по делото разноски за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА Дирекция "Социално Подпомагане"- Л. да заплати на В. И. Г. с постоянен адрес в [населено място], [жк], [жилищен адрес] сторените от нея разноски в размер на 10,00/десет/ лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

СЪДИЯ: